

AIDAI

Münchenas Pirmadienis, 1946. VIII. 12 d. /III metai/ Nr. 185/222/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Penktadienį Taikos Kongreso pilnatis posėdyje buvo susitarta šeštadienį išklausti Italijos atstovo pareiškima. Pirmininkavo Bidault. Po trijų dienų Kongresui pirmininkaus Byrnes. Višinskis neiškęs vėl pradėjo debatus sprendžiamosios balsų daugumos klausimu. Pilnatis 15 balsų prieš 4 priėmė Darbu Tvarios Komisijos n. balsuota pasiūlyjima. Ši kartą prieš balsavo Rusija, Gudija, Ukraina ir Jugoslavija. Susilaikė Lenkija ir Čekoslovakija.

Byrnes atmetė Molotovo tvirtinimą, kad esąs sudarytas anglo-amerikonių blokas, veikias prieš Sovietų interesus. Toks Molotovo tvirtinimas, sako Byrnes, yra neatsakingas. Toliau Byrnes pareiškė, kad Taikos Kongreso darbus reikėtų pagreitinoti, kad būtų galima greičiau atitraukti okupacines kariuomenes iš užimtų kraštų.

Jugoslavijos atstovas pasiūlė pakviesti Albaniją į Taikos Kongresą be sprendžiamojo balso teisės. Tada britų delegatas Alexanderis pareiškė, kad jis pritaria Byrneso siūlyjimui, kad Albanijos įsileidimo prašyma galima svarstyti drauge su Meksikos, Kubos ir Egipto panašiais prašymais.

Graikijos delegatas Tsaldaris griežtai pasisakė prieš Jugoslavijos atstovo siūlyjimą.

Šeštadienį pilnatis posėdyje kalbėjo Italijos atstovas De Gasperi. Jis pareiškė: Aš čia atvykau tuo metu, kada taikos sutarties projektas mūsų kraštui jau yra suformuluotas. Projekte įrašytos sąlygos yra labai kietos. Jos tokios negali pasilikti. Sąlygas labai sunkias daro to projekto dvasia. Italija daug ką paaukojo. Jei Italijos aukos nors viena taikos pastatė akmenį sudarytu, tai mes sutiktume taiką labai aukomis. Mes paaukojome 100.000 žmonių kovoję prieš vokiečius ir 50.000 partizanų. Dabar Ita-

lija baudžiama. Jau Prancūzijos pasiūlyjimas Fiumės klausimu buvo per kietas; gerai, kad užsienių reikalų ministrų konferencija jį atmetė. Dabar mums nedaug telieka vilties, kad mums nusiginklavus, nematyti kitų tautų nusiginklavimo. Jis prašo Triesto klausimą atidėti vieneriems metams ir spręsti drauge su Italijos kolonijomis.

Jugoslavijos atstovas tuojau pasiūlė tęsti diskusijas dėl De Gasperi pareiškimo. Kongresas po to pertraukė posėdžius iki pirmadienio.

Šeštadienį Byrnes ištisą valandą kalbėjosi su De Gasperi. Kongreso dalyvių tarpe susidarė nuomonė, jog De Gasperi kalba padariusi gerą įspūdį.

Nė vienas išvietovintas asmuo nebus prievarta gražinamas

Generalas Mc Narney šeštadienį laikraštiniams išdėstė amerikiečių politiko žydu ir išvietovintų asmenų atžvilgiu. Jis griežtai laikosi savo ankstyvesnio pareiškimo, kad amerikiečių zona yra prieglauda pabėgėliams ir persekiojamiesiems. Mc Narney pridūrė, kad tolimesnis organizuotas pabėgėlių plūdimas į amerikiečių zoną bus sustabdytas. Bet vis dėlto tie asmenys, kurie „išmuko“ į zoną, bus maitinami, aprėngiami ir aprūpinami patalpomis lygiai taip, kaip ir tie, kurie senai čia gyvena. Mc Narney pareiškė, kad kariuomenė perims išvietovintų asmenų stovyklų administraciją ir priežiūrą, kai UNRRA šių metų pabaigoje baigs savo kadenciją.

UNRROS apskaičiavimu išvietovinti asmenys kariuomenei kainuos apie 84.000.000 dolerių. Mc Narney sako, kad jis mano, jog daugelis UNRROS tarnautojų pasiliks savo pareigose ir kad pasikeis tik pajamų šaltinis. Jie priklausys Karo Ministerijai, vietoje UNRROS. Mc Narney buvo paklaustas, kaip ilgai amerikiečiai laikys

išvietovintų asmenų stovyklas. Jis atsakė: mes tik tada manome stovyklas uždaryti, kai galėsime tremtinius repatrijuoti arba kitur apgyvendinti. Mes nė vieno neversime į jėgą grįžti, jeigu nenuskals ir nenorės grįžti į savo tėvynę. Mc Narney pareiškė, kad traukinys su 700 lenkų pabėgėlių buvo sustabdytas prie anglų ir amerikiečių zonų ir gražintas atgal, nes tai buvo organizuotas dalykas. Mc Narney sako, kad tokios politikos tenka laikytis dėl to, kad 100.000 Lenkijos ir 100.000 Balkanų žydų nori rasti tėvynę arba Palestinoje arba kur kitur. Mums amerikiečių zonoj būtų neįmanoma šiuos žmones išmaitinti ir apgyvendinti. Mc Narney pareiškė, kad jam telefonavo Austrijos okupacinės kariuomenės vadas gen. Clarkas, kad Vienoje jau esą 27.000 žydų pabėgėlių ir greitai tikimasi 4.000 naujų pabėgėlių. Mc Narney sutiko iš tų žydų priimti 5.000 į Vokietiją, nes Clarkas sako, kad Vienoje trūksta maisto ir patalpų.

Montgomeris sušaukė 180 britų generolų

Londonas /AP/. Britų imperijos štabo viršininkas feldmaršalas Montgomeris pakvietė 180 britų generolų į konferenciją apsvarstyti būsimąsias karo problemas. Posėdis įvyks ateinančią savaitę Camberley. Dominijų kariuomenių vadai taip pat pakviesti į konferenciją. Tėkios konferencijos šaukiamos dukart per metus, kad britų armija būtų paruošta moderniam karui.

Trumpos Žinios

- Ženeva. UNRRos konferencija svarstė aprūpinimo klausimus UNRRAI laigus savo veiklą.

- Viena. Sąjungininkų Kontrolės Taryba Austrijai paskutiniame posėdyje nutarė šaukti protesto prieš austrų išleistą imonių suvalstybinę įstatymą. Rusų atstovas pareiškė, kad rusų įstaigos vis tiek pasilaikė sau teisę veikti pagal Sovietų vyriausybės interesus.

- Paryžius. Prancūzų atstovas Sąjungininkų Kontrolės Komisijoje gen. Kėnigas pareiškė, kad jis negalys pritarti amerikiečių siūlomam okupacinių zonų sujungimui, tačiau jis mano, kad reikia sudaryti vokišką administraciją paštui, transportui, žemės ūkiui ir prekybai. Prancūzai

atmeta zonų sovienijimo klausimą todėl kad rusai nesutinka irgi to padaryti. Saara sritis turinti būti sujungta su Prancūzijos ūkiu.

- Maskva. Rusija pasirašė prekybos sutartį su Urugvajumi. Urugvajus teiks Rusijai odas ir mėsa.

- Paryžius. Užsienio lenkų socialistų partija įteikė Taikos Kongresui memorandumą, kuriuo protestuoja prieš dabartinės Lenkijos vyriausybės pripažinimą, nes ji neatitinka tautos valios.

- Vašingtonas. JAV įgaliotinis Kinijoje gen. Meršallis pareiškė, kad dabartinis Kinijos komunistų ir vyriausybės karių ginkluotasis susirėmimas kasdien vis labiau plinta. Jeigu nepavyktų greitai rasti tinkamą sprendimą, tai tektų laukti visiško Kinijos ūkio sugriuvimo.

- Paryžius. Šiuo metu daugelyje Prancūzijos vietų organizuojamos De Gaulle draugijos. Šios draugijos stovėsiančios aukščiau už partijas.

- Paryžius. Netrukus pradėsima nagrinėti keturių admiralų byla. Byla nusitraukė todėl, kad dėl švelnaus teismo sprendimo Flandrijo byloje, komunistai pradėjo streiką.

- Madridas. Ispanijos vyriausybė įsakė Ispanijoje gyvenantiems vokiečiams grįžti namo. Pareiškime sakoma, kad tie vokiečiai, kurie grįš į Vokietiją, nebus verčiami vykti į rusų zoną. Ispanijoje šiuo metu tebėra keli tūkstančiai vokiečių. Į tėvynę grįžo 600.

- Berlynas. Lenkų misija Berlyne paneigė gandus, kurie skelbė, jog vokiečiams vėl bus leista grįžti į save namus, esančius į rytus nuo Oderio.

- Berlynas. Didelį norimą sukėlė žinia, kad nuo liepos 2 d. Lėventhalis be žinios dingęs. Dabar yra patirta, kad jis yra suimtas Berlyno rusų zonoje. Jis kaltinamas šimtus antifašistų išdavęs gestapui. Tie kurie, jį gerai pažįsta, sako, kad vienintelė jo kaltė yra ta, jog jis paskutiniu metu išstojo iš Socialistų vienybės partijos ir perėjo į socialdemokratų partiją. Lėventhalis yra žydų kilmės. Politinė padėtis Berlyne yra įtempta, visur jaučiamas pasirengimas miestiečių rinkimams, kurie įvyks spalio 22 d.